

NOVI DISTRIBUTIVNI CENTAR KOMPANIJE BAR-KOD: PRIMER ZA CEO REGION

U retkom primeru inteligentne izgradnje distributivnih centara u regionu, menadžment kompanije BAR-KOD iz Podgorice je u projekat ušao sa ispravnom premisom: skladište ne čine zidovi i krov, već procesi, operacije, tehnologija i ljudi.

Ovakav stav nije čudan kada je u pitanju firma BAR-KOD. Ova kompanija je jedan od lidera na tržištu Crne Gore. BAR-KOD od svog osnivanja 1994. godine unapređuje crnogorsko tržište kvalitetnom ponudom i negovanjem modernih svetskih poslovnih principa. Stoga je danas u Crnoj Gori na pomen savremenosti, profesionalnosti, efektivnosti i efikasnosti

jedna od prvih asocijacija upravo BAR-KOD.

Kada je osnovan, BAR-KOD je poslovao kao veleprodaja. Vremenom je firma rasla i usavršavala se, tako da danas BAR-KOD na području Crne Gore predstavlja sinonim za aktivnu distribuciju. Pažljivo praćenje stalnih promena na tržištu uslovalo je konstantno

dopunjavanje i osvežavanje asortimana, pa se današnja ponuda firme sastoji od kozmetike, dekorativne kozmetike, parfema, kućne hemije, cigareta, cigara, prehrambenih proizvoda i vaučera za mobilnu telefoniju.

Pored veleprodaje, BAR-KOD se posredno bavi i maloprodajom i to preko dve firme: BAR-KOD

SHOP-a (lanca ekskluzivnih parfimerija) i TABACCO SHOP-a (mreže kioska i maloprodajnih objekata specijalizovanih za prodaju štampe, duvanskih proizvoda, vaučera za mobilnu telefoniju i galanterijske robe).

BAR-KOD poseduje jednu od najrazvijenijih distributivnih mreža koja u potpunosti pokriva teritoriju Crne Gore. Jasno definisana logistika podrazumeva veliki broj menadžera i agenata prodaje na terenu, brzu i tačnu isporuku, razvijen i moderan vozni park i mrežu merčandajzera.

Zahvaljujući organizaciji distributivne mreže, svim partnerima čiji je zastupnik ili generalni distributer za Crnu Goru, BAR-KOD obezbeđuje potpuno praćenje života proizvoda na tržištu. Tu se uključuje:

- Upravljanje proizvodima
 - moderna distribucija
 - praćenje pozicioniranosti proizvoda u marketima
 - praćenje konkurencije
 - kontrola cena
- Terenska analiza tržišta
 - prikupljanje informacija o prodajnom objektu
 - prikupljanje informacija o sopstvenim proizvodima
 - prikupljanje informacija o konkurentskim proizvodima
 - tačnost, redovnost i sredenost podataka
- Promotivne aktivnosti
 - promocije
 - prezentacije

Projekat izgradnje novog distributivnog centra

U vezi sa izgradnjom novog distributivnog centra kompanije BAR-

KOD naš sagovornik je gospodin **Ilhan Čičić**, izvršni direktor kompanije, čovek koji je ceo projekat vodio od početka do kraja.

Postovani gospodine Čičić, ovaj projekat je uspešno završen u veoma kratkom roku.

Da, u pravu ste, projekat je završen u rekordno kratkom roku, za 4 meseca. Projekat izgradnje distributivno-administrativnog kompleksa je počeo sa izgradnjom 1. avgusta 2013. godine, a završen je 02. decembra 2013.

Da bi sve ovo moglo da se završi veliku ulogu su odigrali prije svega ljudi iz kompanije "Čelebić", koja je bila glavni nosilac projekta, kao i svi podizvođači, koji su ne samo ispoštovali rokove, već i veoma kompleksne zadatke sproveli u djelo. Pri tome se vodilo računa da se ispoštuju svi visoki standardi koji su bili predviđeni projektom.

Koji su osnovni kapaciteti distributivnog centra?

Distributivno-administrativni Kompleks Bar-kod se nalazi na površini od 17.000 m², na kojem je izgrađeno 9.000 m² objekata.

Od ukupne površine prostor za skladištenje robe je 6.900 m², a administrativnog prostora je 2.100 m². Prostor za skladištenje se sastoji od 6.050 m² za skladištenje robe ambijentalnog režima i 850 m² prostora za skladištenje robe koja zahtjeva temperaturno kontrolisane uslove.

U sklopu administrativnog prostora se nalaze tehničke prostorije i kancelarijski prostor, kao i prostorije za odmor, ishranu i edukaciju zaposlenih.

Kapacitet skladišnog prostora je 7.720 paletnih mjesta, od čega u ambijentalnom režimu skladištenja 6.460 paletnih mjesta, a u temperaturno kontrolisanom prostoru 1.260 paletnih mjesta.

Ilhan Čičić, izvršni direktor kompanije BAR-KOD

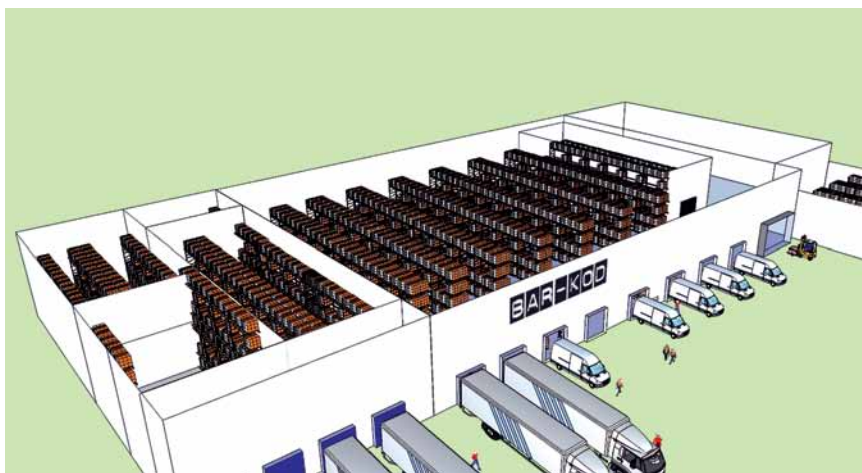
Vi ste definisali materijalne i informacione tokove pre izgradnje distributivnog centra i hteli ste da svi projekti – tehnološki, građevinski i informacioni - slede te tokove. Retkost je na našim prostorima da investitor zna toliko o radu distributivnih centara. Kako je došlo do toga?

Kompanija Bar-kod je kompanija

koja se od početka svog rada bavila isključivo uvozom i distribucijom robe široke potrošnje. Ključni ljudi na rukovodećim mjestima, a tu mislim ne samo na top menadžment, već i na ključne ljude iz logistike (šef magacina, šef voznog parka...) su takođe jako dugo u firmi, praktično od prvog dana, tako da smo svi zajedno radili na kreiranju tehnologije rada, počev

od trebovanja robe na terenu, pa do isporuke iste do klijenata. Zahvaljujući tom iskustvu tačno smo znali šta i kako želimo da radimo i koje su ključne tačke u svim procesima.

Jedan dio zahtjeva se odnosio na sami projektni zadatak. Na osnovu procedura rada sa dokumentacijom i međusobne povezanosti sektora unutar firme projektovane su kancelarije u administrativnom dijelu.

Osnovu za građevinski projekat predstavljao je tehnološki projekat skladištenja

Isto tako na osnovu protoka robe (prijem, manipulacija unutar skladišta i isporuka iste) se definisao u projektnom zadatku tačan raspored paletnih regala, na osnovu čega su kasnije projektovani raspored rasvjete, transparentnih panela radi obezbjeđenja dovoljne količine dnevne svjetlosti, kao i svih ostalih tehničkih stvari neophodnih za skladišne prostore (protivpožarni system, wireless mreža itd).

Karakteristike distributivnog centra su veliki obrt robe, veliki broj artikala, veliki broj dnevnih isporuka

I treći zahtjev za projektni zadatak se odnosio na protok vozila u krugu kompleksa, na osnovu kojeg su definisani zadaci i urađen projekat saobraćajnica unutar kompleksa.

Drugi dio zahtjeva se odnosio na hardverska i softverska rešenja koje je trebalo pripremiti i istestirati prije početka rada. Želimo da napomenemo da u okviru firme postoji IT sektor u kojem su stalno zaposleni ekipa programera, koji

su radili na izradi jednog broja aplikacija, da bi mogli da izvedemo kompletnu priču do kraja.

Koje kompanije su učestvovalе u projektovanju, izgradnji i opremanju distributivnog centra? Kakvi su Vaši utisci o njihovom radu?

Kao što smo napomenuli na početku, izrada glavnog projekta i izvođenje radova na distributivno-

administrativnom kompleksu bila je prepuštena kompaniji "Čelebić". Konsultantske usluge na projektovanju tehnologije pružila je firma "Storactlog Engineering" iz Novog Sada. Projektovanje i izvođenje temperaturno kontrolisanih režima je urađen od strane kompanije "Frigo- Vujović" iz Podgorice. Opremanje paletnim regalima skladišno-magacinskog prostora, kao i opremanje prostorije za arhiviranje dokumentacije je uradila kompanija "Free Technics Montenegro" iz Podgorice. Posao opremanja magacina sa viljuškarima i paletarima smo povjerali kompaniji "Industrial equipment" iz Beograda, a isporuku i ugradnju pretovarnih rampi kompaniji "Hörmann Serbia" iz Beograda.

Osim njih, kompanija "Čelebić" je angažovala mnoge druge podizvođače, kako bi na vrijeme uspjeli da ispoštuju zadate rokove koji su, još jednom napominjem, bili izuzetno kratki.

Utisci o svim firmama koje su učestvovalе na realizaciji ovog projekta su izuzetno pozitivni, jer ne samo da su ispoštovali rokove izgradnje, već su zadovoljili sve kriterijume najvećih standarda iz ove oblasti.

Ko je činio Vaš projektni tim u kompaniji Barkod?

Pored mene kao vođe kompletnog projekta, veliku zaslugu ima i kolega Željko Jovanović. Nas dvojica smo bili uključeni od početka, od izrade idejnog rešenja do same realizacije kompletnog projekta. Naravno i svi ostali zaposleni u Barkodu, počev od top menadžmenta, pa do menadžmenta srednjeg

Svi skladišni procesi su pre izgradnje analizirani i simulirani

nivoa, dali su svoj doprinos, od kreiranja projektnog zadatka, pa do konkretnih rešenja pri realizaciji poslovnih procesa, svako u svom domenu.

Istovremeno sa izgradnjom centra, pristupili ste uvođenju sistema za upravljanje skladištem – WMS. Da li je tu bilo problema? Kako su operateri u skladištu prihvatili tu novinu?

Da, jedna od ključnih tačaka u radu i manipulaciji robom u okviru magacina čini i WMS sistem. Nakon brojnih prezentacija od raznih softverskih kuća koje se bave izradom i implementacijom WMS rešenja, odlučili smo se za kompaniju "S&T Serbia" iz Beograda. Njihovo rešenje nam je izgledalo najkompletnije jer je pokrivalo najveći broj naših procedura i procesa za rad u magacinu. Kompanija S&T se pokazala veoma profesionalna, od prvod dana pa sve do danas su maksimalno kooperativni, jer je bilo mnogo prilagođavanja našem načinu rada, pa su uložili mnogo truda da ispoštuju sve naše zahtjeve.

Naravno da je u početku bilo

Moderna oprema omogućava nesmetano komisioniranje i dopunu zaliha

problema pri implementaciji WMS rešenja, ali ljudi iz S&T su bili fizički prisutni u našim prostorijama, tako da su sa našim programerima uspijevali da sve greške i nepravilnosti otklone u hodu i rade na podešavanjima kako bi sve funkcionisalo.

Što se tiče zaposlenih koji rade direktno u WMS aplikaciji, odlično su prihvatili ovo novo rešenje i nije bilo nikakvih problema tokom njihovog prilagođavanja. Razlog tome leži u činjenici da smo

upoznavanje tih ljudi sa WMS rešenjem otpočeli još u julu mjesecu, kada smo na uređajima na kojima danas rade, instalirali naše aplikacije koje su podržavale tadašnji način rada u magacinima, tako da su se na taj način "upoznavali" sa uređajima. Nakon toga smo u okviru postojećeg magacina, izimitirali današnji magacin, tj. u jednom dijelu nasložili robu po WMS standardima.

Svakodnevno su se obučavali u tom magacinu, na način kako to rade i

Inteligentno postavljen tok informacija olakšava i ubrzava rad

Sledljivost proizvoda obezbeđena je sistemom za upravljanje skladištem koji kontroliše sve operacije

danas, tako da su prelaskom u novi magacin bili potpuno spremni da rade u WMS sistemu, samo što im je okruženje bilo drugačije.

Mislim da zbog ovakvih pripremljenih radnji, nismo imali nikakvih problema na prilagođavanju ljudi da rade sa uređajima na WMS aplikaciji.

U operativnom radu skladišta uveli ste nekoliko novina koje olakšavaju i ubrzavaju rad. Da li biste nam rekli nešto o njima i pomogli i drugim firmama da modernizuju rad?

Naravno, tokom implementacija WMS rešenja vidjeli smo da isti nudi mnogo dodatnih mogućnosti, tako da smo u procesu implementacije WMS rešenja mijenjali same procedure rada i uvodili nova rešenja. Jedno od njih je naljepnica na paketu. Naime, svaki piker prilikom odvajanja robe na paket lijepi naljepnicu sa bar kodom i prilikom pikovanja robe očitava taj broj sa paketa. Taj podatak (bar

kod sa paketa) koristimo dalje u sistemu kako bi prilikom utovara robe u vozilo, osoba zadužena za kontrolu utovara robe u vozilo, čekirala svaki taj paket, a mi dobili informaciju da je sva odvojena roba po toj rutnoj mapi i utovarena ispravno u vozilo. Prilikom izdavanja robe kupcu vozač čekira svaki paket prilikom istovara, tako da imamo povratnu informaciju da je roba pravilno isporučena kupcu. Na ovaj način smo smanjili broj grešaka prilikom isporuke robe (sveli na nulu) i dobili precizan podatak ko je od pikera uradio pogrešno odvajanje robe.

Još jedna od novina koje smo uveli jeste bar kod na paleti. Svaka paleta za odvojenu robu je obilježena sa bar kodom i na taj način je dobila

tačnu poziciju na lokaciji za odvojenu robu. Prilikom odvajanja robe, piker nakon odvajanja robe i nakon očitavanja bar koda sa paketa, očitava i bar kod sa palete, tako da prilikom utovara, roba koja treba da se utovara, se mnogo brže pronalazi.

Ovo su najkrupnije novine koje smo uveli u proces rada, s tim što ih ima još niz za koje mislimo da su naši specifikumi, ali opisivanje svega toga bi zauzelo previše prostora u vašem časopisu.

Na kraju, šta je kompanija "Bar-kod" dobila ovim savremenim objektom? Kakvi su dalji planovi?

Mislimo da smo postavili nove standarde u distribuciji robe široke potrošnje, bar na teritoriji Crne Gore, ubrzali sve procese rada, smanjili troškove distribucije, smanjili greške u radu, omogućili zaposlenima bolje uslove rada, omogućili dobavljačima i principalima da se njihova roba skladišti po najsavremenijim standardima, da imaju u svakom trenutku informaciju o zalihama robe i isporučenoj robi po lot atributima, po kojima žele da prate tu robu.

Što se tiče daljih planova, oni su kao i uvijek okrenuti ka povećanju kvaliteta usluge distribucije robe koju distribuiramo, kao i uspostavljanju saradnje sa novim dobavljačima.

